

Информација

НАЦРТ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОРЕСКОМ ПОСТУПКУ И ПОРЕСКОЈ АДМИНИСТРАЦИЈИ

Основни разлог за измену и допуну Закона о пореском поступку и пореској администрацији огледа се у стварању услова за адекватну примену Програма трансформације Пореске управе за период 2015-2020. године, као и Акционог плана Програма трансформације Пореске управе за период 2018-2023. године.

Предметним Нацртом закона прописује се **ново уређење основних пословних функција Пореске управе**. Према предложеном решењу, Пореска управа обавља **пружање пореске услуге, пореску контролу и радње у циљу откривања пореских кривичних дела**. На тај начин, предлаже се да се **код пријема пореских пријава и других извештаја**, не врши канцеларијска контрола истих као до сада, већ се предлаже да се **обрада свих пореских пријава и других извештаја пореског обвезника (у папирном и електронском облику), усклади са поступком обраде поднетих пореских пријава у електронском облику који се примењује у систему Пореске управе, као и пријава које се подносе у папирном облику и које се уносе у информациони систем Пореске управе**.

**Под пружањем услуга пореским обвезницима подразумева се пружање правне помоћи пореском обвезнику о његовим правима и обавезама које прописује закон, примање захтева за признавање права или друго поступање у пореско управној ствари, пружање правне помоћи при попуњавању пореских пријава, састављању захтева и пружање друге правне помоћи од значаја за поштовање пореских прописа, обавештавање подносиоца захтева које су радње предузете у пореском поступку и донетим пореско управним актима, пријем, обрада и евидентирање пореских пријава.*

Почетак примене ових одредаба је **1. јануар 2019. године**, како би порески орган имао довољно времена за припрему активности неопходних за успостављање предложеног законског решења.

У вези са напред наведеним предлаже се, почев од 1. јануара 2019. године, да се у случајевима пореске контроле лица која обављају нерегистровану, односно непријављену делатност, прописује да се лицу, коме је у претходном периоду решењем утврђена неправилност из члана 129а ЗПППА и који је у року поступио по налогу из тог решења, а у поступку накнадне пореске контроле утврди да обавља нерегистровану, односно непријављену делатност, као и да ставља робу у промет, порески инспектор решењем **одузима робу и опрему коју је затекао у поступку пореске контроле**.

Поред напред наведених измена садржаних у Нацрту закона, у наставку наводимо и остале значајне измене:

- **Уређује радноправни статус запослених у Пореској управи**,
Паралелни систем звања није омогућавао потребну мобилност пореских службеника те се предложеним изменама поједностављује систем и прилагођава потребама запослених у Пореској управи;
Предлаже се прописивање нових чл. 169ц и 169ч ЗПППА, тако да се у новом члану 169ц, поред повреда радних обавеза прописаних законом којим се уређују права и дужности

државних службеника и намештеника, прописују одређене теже повреде радних обавеза за које се у пракси показало да их је тешко квалификовати као неку од постојећих повреда прописаних наведеним законом.

Истовремено, у новом члану 169ч ЗПППА прописује се да поступак утврђивања постојања штете, њену висину, околности под којима је штета проузрокована, ко је штету проузроковао и начин надокнаде штете, спроводи посебна комисија, као адекватно законско решење, које обезбеђује транспарентност истог поступка. Наведена комисија, а не појединац, по спроведеном поступку, у коме се сагласно одредби члана 140. став. 4. Закона о државним службеницима не примењује закон којим се уређује општи управни поступак, утврђује постојање одговорности за штету и њен износ, те предлаже рок и начин исплате накнаде.

Предлаже се, са применом од 1. јануара 2020 године, да порески службеник послове из своје надлежности може да обавља ако стекне лиценцу за обављање послова пореског службеника. Надлежни орган за спровођење активности за стицање лиценце за обављање послова пореског службеника је Министарство финансија, а план, програм полагања, као и услове и начин стицања лиценце, донеће министар у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

- **Регулише поступак редовне и принудне наплате пореза и споредних пореских давања**
У том смислу, између осталог, предлаже се измена предмета и средстава принудне наплате у смислу да се прописује и принудна наплата из штедних улога, као и свих других прихода на текућим рачунима пореских обвезника. На овај начин врши се и усклађивање са одредбама закона којим се уређује извршење и обезбеђење, којим је такође прописана могућност извршења на средствима са текућих рачуна и штедних улога. Поред тога, омогућава се пореским обвезницима да могу, уколико им плаћање пореске обавезе представља непримерено велико оптерећење а што цени порески орган у сваком конкретном случају, да при одобравању права на одлагање плаћања обавезе, остваре и право на тзв. грејс период до 12 месеци. Такође, предвиђено је и продужење права на трајање тзв. грејс периода за категорију обвезника из члана 74а и 74б, а који траже право на одлагање плаћања пореског дуга (давање сагласности на предложени план реорганизације, односно за обвезника који подноси захтев за одлагање плаћања дуга који је закључио уговор о финансијском реструктурирању), са 12 на 24 месеци.
- **Уређује се достављање пореских аката електронским путем, као и електронска комуникација Пореске управе са пореским обвезницима**
Прописује се стварање правног основа за могућност слања подсетника пореским обвезницима пре слања опомене, односно упозорења, писаним или електронским путем и СМС поруком, када је то могуће, пре свега, нискоризичним пореским дужницима који имају мали износ дугованог пореза или се ретко јављају као порески дужници.
- **Предлаже се објављивање „црне“ и „беле“ листе пореских обвезника**
Прописује се, поред обавезе Пореске управе да најмање једном годишње, са пресеком стања на последњи дан календарског месеца који претходи дану објављивања, објављује на својој интернет страни назив, односно име и презиме, ПИБ и износ пореског дуга пореских дужника, и то правних лица са пореским дугом у износу од 20.000.000 динара и вишем и предузетника са пореским дугом у износу од 5.000.000 динара и вишем, да под истим условима објављује и назив, односно имена, под истим условима објављује и назив, односно имена и презимена, ПИБ пореских обвезника са највећом уредношћу у измиривању пореза које утврђује, наплаћује и контролише

Пореска управа, за доспеле обавезе плаћене од 1. јануара календарске године до последњег дана календарског месеца 3 који претходи дану објављивања, и то правних лица у износу од 20.000.000 динара и вишем и предузетника у износу од 5.000.000 динара и вишем, којима у поступцима пореских контрола у последњих пет година нису утврђене неправилности, чиме обавеза чувања тајног податка није повређена (тзв. бела и црна листа пореских обвезника).

- **Предлаже се успостављање Јединственог информационог система, почев од 1. јануара 2020. године**

У оквиру Јединственог информационог система водили би се подаци који су од значаја за утврђивање пореза на имовину, као и подаци о наплати тог пореза. Пореска управа успоставља, одржава и управља јединственим информационом системом, а техничке услове за његову примену обезбеђује надлежни орган за електронску управу.

- **Предлаже се брисање одредаба које се односе на овлашћења пореског органа у области мењачког и девизног пословања**

Имајући у виду да Народна банка Србије од 1. јануара 2019. године преузима надлежности Пореске управе за обављање послова издавања и одузимања овлашћења за обављање мењачких послова, послова издавања сертификата за обављање мењачких послова и контроле мењачких послова, као и других послова који су, према ЗПППА, у надлежности Министарства финансија – Пореске управе, предлаже се брисање предметних одредаба, са применом, такође од 1. јануара 2019. године.

- **Предлаже се прецизирање, односно правнотехничко усаглашавање како би се примена ЗПППА реализовала са што мање тумачења и на тај начин допринело бржем спровођењу пореског поступка и ефикаснијем раду пореске администрације, као и већој доследности у његовој примени, те се с тим у вези:**

- проширује се одговорност физичких лица и одговорних лица за обрачунавање и плаћање пореза и на остале пореске облике, а не само за порез по одбитку, како је до сада било прописано.
- у члану 40. ЗПППА прецизира се шта се сматра грешком или пропустом код измењене пореске пријаве, у смислу да ако порески обвезник установи да пореска пријава, коју је поднео Пореској управи, садржи грешку која за последицу има погрешно утврђену висину пореске обавезе, односно пропуст друге врсте, дужан је да одмах, а најкасније до истека рока застарелости, поднесе пореску пријаву у којој су грешка или пропуст отклоњени.
- порески обвезник не може поднети измењену пореску пријаву и након покретања радњи Пореске полиције у циљу откривања пореских кривичних дела.
- порески обвезник не може поднети измењену пореску пријаву за порез на додату вредност, за порески период за који је поднео пореску пријаву, у коме се врши промена опредељења за повраћај, без обзира на висину износа за повраћај.
- у члану 70. ЗПППА предлаже се нови став 7. којим је прописано да у случају када се у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност врши повраћај пореза, пореском обвезнику се врши повраћај умањен за износ дуговоног пореза доспелог по другом основу.

- Предложена је измена којом би се **Агенција за привредне регистре, обавезала да, поред осталог, не може да врши регистрацију промене података о прекиду или наставку обављања делатности предузетника у периоду добијања обавештења да је код предметног привредног субјекта започета пореска контрола, укључујући и радње**

Пореске полиције у циљу откривања пореских кривичних дела, до добијања обавештења да је контрола завршена, односно окончане радње Пореске полиције.

- Предлаже се стварање правног основа за могућност слања подсетника пореским обвезницима пре слања опомене, односно упозорења, пре свега, нискоризичним пореским дужницима који имају мали износ дугованог пореза или се ретко јављају као порески дужници.
- Предлаже се у члану 73. став 4. ЗПППА **могућност коришћења одложеног плаћања до 12 месеци (грејс период) пореским обвезницима којима се одобрава одлагање плаћања дугованог пореза на рате до 60 месеци.** Такође, у чл. 74а и 74б ЗПППА омогућава се пореским обвезницима који су у складу са законом који уређује стечај у поступку реорганизације, као и пореским обвезницима који су закључили уговор о финансијском реструктурирању, у складу са законом којим се уређује споразумно финансијско реструктурирање привредних друштава, **одобравање одлагања плаћања дугованог пореза у једнаким ратама до 60 месеци, уз могућност коришћења одложеног плаћања за првих 24 месеца.** Прелазном одредбом је предвиђено да порески обвезник коме је одобрено плаћање дугованог пореза у складу са чланом 74б ЗПППА, може да поднесе захтев за одлагање плаћања дугованог пореза у складу са овим законом, пре истека периода на који му је плаћање дуга одложено уколико је то повољније за њега, при чему укупан период за који је одложена обавеза, не може бити дужи од 60 месеци.
- Предлажу се измене члана 131. ЗПППА, ради ефикаснијег сузбијања сиве економије, у смислу да у току пореске контроле порески инспектор изриче пореском обвезнику забрану вршења делатности:
 - у трајању **до 15 дана** уколико се у поступку контроле код пореског обвезника утврди неправилност **први пут,**
 - у трајању **до 90 дана** уколико се у поступку контроле код пореског обвезника утврди неправилност **други пут** и
 - у трајању **до једне године** уколико се у поступку контроле код пореског обвезника утврди ова неправилност открије и **трећи пут.**
- Предложеним изменама чл. 173а и 176. ЗПППА врши се прецизирање бића пореских кривичних дела, која би допринела ефикаснијем сузбијању сиве економије, као једног од стратешких циљева и опредељења државе и Пореске управе и то:
 - У члану 173а - **Неосновано исказивање износа за повраћај пореза и порески кредит**
Предложеним решењем би се на адекватан начин извршило санкционисање починиоца који неосновано исказују износ за повраћај пореза или порески кредит у износу од 500.000,00 динара за претходних 12 месеци.
Неосновани повраћај пореза или порески кредит испод 500.000,00 динара, за напред поменути период, са становишта друштвене опасности били би означени као незнатна друштвена опасност и били би санкционисани у прекршајном поступку.
 - У члану 176. ЗПППА - **Недозвољен промет акцизних производа**
Предложена измена се даје због тога што није јасно формулисана радња извршења кривичног дела и не обухвата све радње извршења које се појављују у пракси, што доводи до негативних исхода у процесуирању овог кривичног дела од стране правосудних органа.

- Предложено је увођење новог члана 182а ЗПППА, којим се омогућава да се **против пореског обвезника коме се у поступку пореске контроле открије незаконитост у пословању или поступању које су мањег обима и значаја, коме је порески инспектор решењем наложио отклањање утврђених незаконитости и испуњавање прописаних обавеза, неће подносити захтев за покретање прекршајног поступка, односно неће издавати прекршајни налог, ако тај порески обвезник у наложеном року отклони утврђене незаконитости и испуни прописане обавезе.**

Против пореског обвезника који у року од 5 дана од дана пријема опомене, плати дуговани порез увећан за камату обрачунату у складу са чланом 75. ЗПППА, неће се подносити захтев за покретање прекршајног поступка, односно неће се издавати прекршајни налог.

Прописано је и да директор Пореске управе или лице које он овласти опредељује елементе и критеријуме који представљају основ шта се сматра незаконитошћу у пословању или поступању у мањем обиму и значају, на крају сваке календарске године за наредну календарску годину.